

LOS VOLUNTARIOS DE S'ILLA DEL REI

LA FARMACÈUTICA DISCRETA I SENZILLA

M. Gràcia Seguí Puntas
Voluntària

Aquests dies, els voluntaris de l'Illa del Rei i, molt especialment, l'equip de farmàcia i del jardí, estem assumint la pèrdua de la nostra amiga, farmacèutica i voluntària, Estrella Sintas Ponte.

La meua amistat amb n'Estrella és d'aquelles de tota la vida. Com passa en les poblacions petites, vam compartir col·legi, institut i amistats familiars. Tanmateix, el fet que ella marxés a estudiar la carrera a la Universitat Complutense de Madrid i, posteriorment, iniciés la seva trajectòria professional i establís el seu domicili familiar a Madrid, va fer que les nostres vides es distanciessin a causa de la dificultat de compaginar la feina amb la cria de la família i els fills. Ella, però, mai no va abandonar la seva relació amb l'illa: tots els estius s'instal·lava a la seva caseta d'Alcalfar per passar-los en família i practicar, juntament amb el seu marit, els esports nàutics.

• A MADRID VA INICIAR una brillant carrera professional treballant com a directora tècnica farmacèutica als Laboratoris Beecham i, posteriorment, va ingressar al Cuerpo de Farmacèutics Titulars del Estado, que és el cos de funcionaris farmacèutics dedicats a la salut pública.

S'incorporà després a l'Agència Espanyola de Medicaments, on va ocupar diversos càrrecs de responsabilitat fins a arribar a sotsdirectora general d'Inspecció i Control de Medicaments i a formar part de l'equip redactor de la tercera edició de la Real Farmacopea Espanyola, a més de participar en diversos grups de treball comunitaris d'inspecció i control farmacèutic. La seva participació en aquests òrgans col·legiats demostra el seu prestigi tècnic i el coneixement profund del sector farmacèutic, con-

tribuint-hi de manera notable a millorar la pràctica i normalitzar procediments en benefici de la salut pública. En el seu moment, rebé la Medalla al Mèrit Sanitari atorgada pel Ministeri de Sanitat. També redactà diverses publicacions científiques i participà en multitud de congressos.

Durant aquests anys, es va preocupar, juntament amb els seus germans, d'orga-

Estrella Sintas Ponte en el Museu de la Illa del Rei a l'any 2023.

nitzar la cessió dels fons familiars corresponents als seus avantpassats a entitats de Menorca. Per una banda, els milers de documents dels fons Làdico van ser transferits al Consell Insular de Menorca (2020) i, per una altra, la documentació i altres objectes pertanyents al seu avi naturalista J.J. Rodríguez Femenias, a l'Ateneu de Maó (2024), que ja custodiava la important col·lecció d'algues des de l'any 1906. Tots aquests documents actualment s'estan digitalitzant per posar-los a l'abast dels investigadors menorquins gràcies a la generositat de la família Sintas Ponte. Era membre de l'IME, en seguia la trajectòria i sovint manifestava el seu neguit per no poder participar més activament en les seves activitats.

Però on sí va trobar el seu lloc a Menorca va ser com a voluntària del projecte de recuperació de l'hospital de l'Illa del Rei, on molt aviat va congeniar amb Juan Antonio Seguí, el farmacèutic iniciador de la rehabilitació de la farmàcia, que li va enco-

manar el seu entusiasme pel projecte.

Des del començament, va participar en l'elaboració de documents i articles, com ara el primer «*Proyecto de museo de Farmacia*» (2007) o el capítol «*Jardín de plantas medicinales de la isla del Rey*» (2012), del llibre «*Medio natural de la isla del Rey*», editat per la Fundació Olof Palme, on explicava l'origen i desenvolupament del jardí i acabava amb unes pàgines sobre l'*Aplicación de las plantas medicinales en la Farmacia*, a partir de la informació facilitada per Juan Antonio Seguí. També va participar en la presentació de pòsters explicatius del nostre projecte i en els congressos i jornades farmacèutiques que se celebren periòdicament a l'Illa del Rei.

• UN ALTRE SERVEI que va dur a terme va ser investigar documents relatius a l'Illa a l'Archivo Militar de Segovia (2007), a l'Archivo Central del Ministerio de Sanidad i al Museo de Sanidad e Higiene Pública (2020), així com establir contacte amb persones o entitats radicades a la capital que ens poguessin ajudar en les nostres tasques.

També ens va fer de guia l'any 2012 quan vam anar a Madrid a visitar el museu de la Farmàcia militar i el de la Facultat de Farmàcia de la Complutense, el Real Jardín Botánico i els jardins del Palacio Real de Aranjuez, per agafar idees per al nostre projecte, que ja havíem dissenyat amb dues branques: per una banda, un museu on recollir tot el material dispers de les antigues farmàcies menorquines, per crear un lloc de memòria no tan sols de la farmàcia de l'hospital militar sinó també dels farmacèutics i de les diferents farmàcies de l'Illa; i, per una altra, la creació d'un jardí de plantes medicinals com el que segurament havia existit en el seu moment en els parterres interiors de l'hospital.

Ja fa uns anys, ens va fer arribar tota la col·lecció de material de laboratori d'anàlisis clíniques que conservava del seu pare biòleg, Simón Sintas Rodríguez, que havia exercit com a analista privat a Maó. Avui conservem aquesta col·lecció a la sala dedicada al laboratori, juntament amb altre material procedent de diversos laboratoris de l'Illa, especialment de mitjan segle XX.

Sempre la recordarem amb el seu posat discret i senzill, que amagava un gran cor i una gran força d'esperit.

EL RAYO VERDE

GENTUZA

Amaya Michelena
Periodista

Cuando uno se pasea por X se da cuenta de cuánto nos falta aún para llegar a considerarnos personas. La fauna que pulula por esos lares – por desgracia, no son bots– nos retrotrae a tiempos remotos... o a civilizaciones que dudosamente podrían ostentar ese nombre. Un ejemplo reciente lo tenemos en Hanan Alcalde, una mujer granadina convertida al islam, madre de seis niños, casada con un musulmán de Melilla. Su protagonismo se ha disparado desde que forma parte de la flotilla que va rumbo a Israel con otras 'personalidades' de la talla de Greta Thunberg o Ada Colau. Como es lógico, esta mujer puede opinar lo que le dé la gana

sobre cualquier cosa de este mundo, y del otro, pero al hacerlo de forma pública deber ser consciente de que será juzgada o contestada. Sobre su decisión de sumarse a la iniciativa de la Sumud, de defender al pueblo palestino y demás no diré nada, es bien libre. Pero no me voy a callar cuando una persona, mucho más si se trata de una mujer

y de una madre, habla de «bulo» ante la tragedia de las mujeres – también niñas y hombres– violadas por Hamás el 7 de octubre de 2023. Uno no es persona cuando se limita a negar una realidad que no le gusta o no le conviene para cuadrar su relato ideológico. Eso es de gentuza. Lo hacen quienes niegan el Holocausto o blanquean la esclavitud. Si te sientes emocionalmente cercano al pueblo palestino, estudiando; incluso si crees que es pertinente el terrorismo para lograr objetivos políticos, genial; pero no puedes tapar la verdad con la etiqueta de «bulo». Basta estar bien informado para saber lo que ocurrió aquel día terrible. El Informe Especial de la Asociación de Centros de Crisis por Violación en Israel está en internet. Léanlo.

Hola, amigo ciclista

■ El sábado día 27 de septiembre sobre las 12.30 carretera dirección a S'Algar, ibas en tu bicicleta por la general, creando una cola innecesaria, en la misma, teniendo a tu lado derecho un carril para ciclistas. Sé que puedes utilizar la carretera general, lo que no creo que puedas hacer es hacerte la peñeta, cuando, con educación, te emplazo a usar el carril bicicleta. Este gesto dice mucho de ti, o más bien poco de ti, tanto como persona como ciclista. Deporte que admiro. Sin más, me despido pidién-

dote que seas más respetuoso y educado, sobre todo con los que compartimos carretera.

MIQUEL ANGELATS
• SANT LLUIS

Agradecida

■ Mi mayor agradecimiento a

médicos y enfermeras de urgencias por este mes que estoy viviendo una tortura por un carro en mal estado del supermercado Lidl; y al servicio de oncología.

Mi crítica y decepción al ambulatorio de Es Castell sobre todo a Dalt Sant Joan por el trato recibido. No es justo que traten de esta forma a pacientes en mi situación. Además de un cáncer por cuarta vez que tardaron un año en diagnosticar y otras patologías, deben tener más humanidad. No llamamos por gusto, yo casi nunca, sobre todo en oncología y el hospital.

Si las administrativas no conocen qué es la humanidad y

delicadeza, que se dediquen a otra cosa.

Las de antes no eran así. Tengo 77 años y creo que no tienen que tratarnos con este desprecio. No les guardo rencor.

Solo desearía que durante un día tuvieran el mismo dolor que llevo soportando durante un mes.

Y dar la gracias a una buena persona que me va a la farmacia y junto con otra hacen un poco de compra, al personal del departamento de cuidados paliativos y a mi enfermera Olga.

AGUEDA PONS BIBILONI
• ES CASTELL